

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
algtekst-terviktekst
23.11.2020
Hetkel kehtiv
RT I, 20.11.2020, 8

Nõuded vedurijuhi teadmistele, oskustele ja väljaõppe üldkoolituse sisule¹

Vastu võetud 19.11.2020 nr 74

Määrus kehtestatakse [raudteeseaduse](#) § 64 lõike 5 alusel.

§ 1. Vedurijuhi väljaõppe üldkoolituse sisu

(1) Vedurijuhi väljaõppe üldkoolituse (edaspidi *üldkoolitus*) eesmärk on anda teadmisi kõigi vedurijuhi ametiga seotud asjakohaste teemade kohta, keskendudes üldistele teadmistele ja põhimõtetele, mida rakendatakse sõltumata veeremi tüübist või raudteefrastruktuurist.

(2) Üldkoolitust on lubatud korraldada praktiliste ülesanneteta.

(3) Üldkoolitus ei hõlma teadmiste andmist konkreetse raudteefrastruktuuriga seotud töövõtete, ohutus- ja kasutuseeskirjade ning kindlat liiki veeremi kohta.

(4) Vedurijuhieksamil hinnatakse üldkoolituse käigus omandatud §-s 2 sätestatud teadmisi ja oskusi.

(5) Vedurijuhi koolitusmeetod peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/59/EÜ ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta (ELT L 315, 03.12.2007, lk 51–78) III lisas sätestatud kriteeriumitele.

§ 2. Vedurijuhi üldised kutsealased teadmised ja oskused

(1) Vedurijuhi raudteetranspordialase töö, töökeskkonna, vedurijuhi rolli ja tööülesannete ning nendega seotud ametialaste ja isiklike nõudmistega täitmiseks peab vedurijuht:

1) tunda üldjoontes raudteetranspordis ja -ohutuses kohaldatavaid õigusakte ja eeskirju, sealhulgas vedurijuhtide sertifitseerimisega, ohtlike kaupadega, keskkonnakaitsega ja tuleohutusega seotud nõudeid ja menetlusi;

2) mõistma tööga kaasnevat erinõudeid ning ametialaseid ja isikulisi nõudmisi, sealhulgas töötamine põhiliselt üksi, töö 24-tunnises vahetuses, isikukaitsevahendid ja ohutus, dokumentide lugemine ja ajakohastamine;

3) mõistma, milline käitumine on ohutuse seisukohalt oluliste ülesannete täitmisel sobiv ja milline on välistatud, sealhulgas ravimite, alkoholi, narkootikumide ja muud psühhoaktiivsete ainete tarvitamine ning töötamine stressi- ja väsimusseisundis;

4) oskama teha kindlaks vedurijuhi tööülesannetega seotud alus- ja töödokumente, sealhulgas eeskirju, teenistuslikku sõiduplaani ja vedurijuhi käsiraamatut;

5) oskama teha kindlaks vedurijuhi tööülesannetega seotud isikute kohustusi ja tööülesandeid;

6) mõistma, kui oluline on tööülesannete täitmise ja töömeetodite juures täpsus;

7) mõistma töötervishoiu ja -ohutuse nõudeid, sealhulgas nõudeid käitumiseks rööbasteel või nende lähedal, käitumisnõudeid turvaliselt vedurile minemiseks või sellelt maha tulemiseks, ergonomiat, personali ohutuseeskirju ja isikukaitsevahendeid;

8) teadma vedurijuhina töötamiseks vajalikke käitumisoskusi ja -põhimõtteid, sealhulgas stressiga toimetulekuks ja erakorralistes olukordades;

9) teadma keskkonnakaitse, sealhulgas keskkonnasäästliku sõidustiili, põhimõtteid.

(2) Raudteetehnoloogiatest, sealhulgas tööeeskirjade ohutuspõhimõtetest, peab vedurijuht:

1) teadma raudteeohutuse põhimõtteid, norme ja sätteid;

2) oskama teha kindlaks nende rakendamiseks seotud asjaomaste isikute kohustusi ja tööülesandeid.

(3) Raudteefrastruktuuri üldpõhimõtetest peab vedurijuht:

1) teadma raudteesüsteemi ja -struktuuri põhimõtteid ning parameetreid;

2) teadma rööbastee, jaamade ja sorteerimisjaamade üldomadusi;

3) tunda raudteerajatisi, sealhulgas sildasid, tunnelid ja pööranguid;

- 4) teadma ühe-, kahe- ja enamarajalise raudtee tööviise;
- 5) teadma signalisatsiooni- ja rongijuhtimissüsteeme;
- 6) tundma ohutusseadmeid, sealhulgas teljepuksi ülekuumenemise detektoreid ja tunnelite suitsuandureid;
- 7) tundma energiaseadmeid, sealhulgas kontaktvõrku ja toiterööpaid.

(4) Teabedastuse üldpõhimõtetest peab vedurijuht:

- 1) teadma teabedastuse olulisust, vahendeid ja korda;
- 2) oskama nimetada isikuid, kellega ta peab teabedastuseks ühendust võtma, ning selgitada nende rolli ja ülesandeid, sealhulgas raudteeinfrastruktuuriettevõtja personali ja teiste rongitöötajate tööülesandeid;
- 3) oskama nimetada olukordi ja selgitada põhjuseid, mille korral on teabedastus vajalik;
- 4) mõistma teabedastusviise.

(5) Rongidest, nende koosseisust ning vedurite, vagunite, reisivagunite ja muu veeremi tehnilistest nõuetest peab vedurijuht:

- 1) teadma üldisi veduriliike, sealhulgas elektri-, diisel- ja auruvedurit ning mootorrongi;
- 2) oskama kirjeldada raudteesõiduki ehitust, sealhulgas pöördvankrit, kere, juhikabiini, kaitsesüsteeme;
- 3) teadma märgistamissüsteeme ja nende sisu;
- 4) tundma dokumente rongi koosseisu kohta;
- 5) teadma pidurisüsteeme ja oskama arvutada pidurdustõhusust;
- 6) oskama määrata kindlaks rongi kiirust;
- 7) oskama määrata kindlaks haakeseadme maksimaalset koormust ja sellele mõjuvaid jõude;
- 8) teadma rongi juhtimissüsteemi tööpõhimõtteid ja eesmäärke.

(6) Üldistest raudteetööga seotud ohtudest peab vedurijuht:

- 1) mõistma liiklusohutuse põhimõtteid;
- 2) teadma raudteetööga seotud riske ja nende vähendamise vahendeid;
- 3) tundma ohutusalasaid juhtumeid ja mõistma, milline on sobiv käitumisviis ja reaktsioon nende juhtumite korral;
- 4) teadma inimestega seotud õnnetusjuhtumite korral rakendatavaid toimeviise, sealhulgas oskama läbi viia evakueerimist.

(7) Üldteadmistest füüsikas peab vedurijuht:

- 1) mõistma ratastele mõjuvaid jõudusid;
- 2) oskama kindlaks teha kiirendamist ja pidurdamist mõjutavad tegureid, sealhulgas ilmastikku, pidurdusseadmeid, vähenenud haardumist ja liivatamist;
- 3) mõistma elektrienergia põhimõtteid, sealhulgas vooluahelaid ja pinge mõõtmist.

§ 3. Sertifikaadi saamiseks vajalikud teadmised ja oskused

Sertifikaadieksami käigus hinnatakse §-des 4 ja 5 sätestatud teadmisi ja oskusi.

§ 4. Raudteeveeremiga seotud teadmised ja oskused

(1) Enne raudteeveeremi väljumist tehtavate katsete ja kontrollide osas oskab vedurijuht:

- 1) koondada vajalikke dokumente ja vajalikku varustust;
- 2) kontrollida veduri võimsust ja veduri pardal olevatesse dokumentidesse kantud teavet;
- 3) tagada ettenähtud kontrollide ja katsete abil, et vedur on võimeline töötama nõutud võimsusel ja et selle ohutusvarustus on töökorras;
- 4) kontrollida ettenähtud katse- ja ohutusvarustuse kättesaadavust ja töökorras olekut veduri üleandmisel või sõidu alguses;
- 5) sooritada tavalisi ennetavaid hooldustöid.

(2) Raudteeveeremi juhtimiseks vedurijuht:

- 1) tunneb raudteeveeremi pardal olevaid juhtimisseadmeid ja näidikuid, kuid eelkõige neid, mis on seotud veojõu, pidurdamise ja liiklusohutusega;
- 2) suudab avastada raudteeveeremis normist kõrvalekaldeid, teha kindlaks nende asukoha, neist teavitada, määrata kindlaks tehtavad parandustööd ning teatud juhtudel ise tegutseda;
- 3) tunneb raudteeveeremi ehitust, pidurdamis- ja haakeseadmeid, veermikku, ohutusvarustust, kütusepaaki, mootori toitesüsteemi, heitgaasiseadet, veeremi sees ja väljas oleva märgistuse, sealhulgas eelkõige ohtlike veoste transpordil kasutatavate sümbolite tähendust, marsruudi registreerimissüsteemi, voolu- ja suruõhusüsteeme, vooluvõtu ja kõrgepinge seadmeid, sidevarustust, sealhulgas raudteeveeremi ja dispetšeri vahelist raadiosidet, sõidu ettevalmistamiseks vajalikke tegevusi, raudteeveeremi osasid ja nende ülesandeid, puksiiriseadmeid, pidurisüsteemi, sealhulgas eelkõige raudteeveeremi peatamist pidurimagistraali tühjendamise abil, automaatsidurit, mootorit ja ülekanne.

(3) Pidurite kontrolliga seoses oskab vedurijuht:

- 1) enne rongi väljumist kontrollida ja arvestada, et rongi piduriseadmete töö vastaks vastava veeremi jaoks ettenähtud parameetritele;
- 2) kontrollida veduri ja rongi pidurisüsteemi erinevate osade toimimist vastavalt vajadusele enne väljumist, sõitu alustades ja sõidu ajal.

(4) Vedurijuht oskab kohandada sõiduviisi ja rongi piirkiirust vastavalt liini omadustele ning suudab:

1) võtta teadmiseks talle enne väljumist antavat teavet;
2) määrata kindlaks rongi sõiduviisi ja piirkiiruse kiiruspiirangute, ilmastikutingimuste või signaalidega seotud mis tahes muutuste põhjal.

(5) Vedurijuht juhhib rongi ja kasutab selle seadmeid rongi mittekahjustaval viisil ning oskab:

- 1) kasutada kohaldatavast eeskirjast kinni pidades kõiki tema käsutuses olevaid juhtimissüsteeme;
- 2) rongi käitada, arvestades haarde ja võimsusega seotud piiranguid;
- 3) kasutada aeglustamiseks ja peatumiseks pidureid, arvestades raudteeveeremi omadusi ja seadmeid.

(6) Eriolukorras vedurijuht:

- 1) suudab tähele panna rongi juhtimisega seotud ebatavalisi olukordi;
- 2) oskab rongi kontrollida ja ära tunda eriolukorrale viitavad märgid;
- 3) suudab reageerida vastavalt olukorra tõsidusele ning proovib olukorda parandada, pidades alati olulisimaks raudteeliikluse ja inimeste ohutust;
- 4) tunneb kättesaadavaid kaitse- ja sidevahendeid.

(7) Vahejuhtumi, õnnetusjuhtumi, tulekahju ning inimestega toimunud õnnetuse korral vedurijuht:

- 1) oskab rakendada meetmeid rongi kaitseks ja abi kutsumiseks, kui rongis on inimesega õnnetus juhtunud;
- 2) oskab tuvastada rongis veetavate ohtlike ainete olemasolu rongi dokumendi ja vagunilehe põhjal;
- 3) tunneb hädaolukorras rongist lahkumise ja reisijate evakueerimise korda.

(8) Vedurijuht teab sõidu jätkamise tingimusi pärast raudteeveeremiga seotud vahejuhtumi toimumist ning:

- 1) suudab hinnata, kas ja millisel tingimusel võib raudteeveerem oma sõitu jätkata pärast vahejuhtumi toimumist ja teavitab sellest operatiivselt raudteeinfrastruktuuri ettevõtjat;
- 2) oskab otsustada, kas enne raudteeveeremiga sõitu jätkamist on vaja läbi viia ekspertiis.

(9) Vedurijuht oskab kasutada meetmeid rongi peatamiseks, millega välistatakse rongi või selle osa ootamatu käivitumine või paigast liikumine ka kõige raskemates tingimustes.

§ 5. Raudteeinfrastruktuuriga seotud teadmised ja oskused

(1) Vedurijuht oskab enne rongi väljumist kontrollida pidureid ja arvestada, et rongi pidurdusjõud sobiks vastavale raudteeveeremi tüübile ettenähtud nõuetele, nii nagu on määratud rongi dokumentides.

(2) Vedurijuht oskab kohandada sõiduviisi ja rongi piirkiirust vastavalt liini omadusele ning:

- 1) võtab teadmiseks ja täitmiseks talle antud teabe, nagu kiiruspiirangud või mis tahes muutused seoses signaalidega;
- 2) oskab määrata kindlaks sõiduviisi ja rongi piirkiiruse vastavalt liini omadustele.

(3) Sõidupiirkonna tundmise osas oskab vedurijuht ennetada probleeme ja reageerida ohutusele ja muudele asjaoludele vastavalt, samuti arvestab täpsuse vajaduse ja majandusliku aspektiga, mistõttu on vedurijuhil põhjalikud teadmised raudteeliini ja sellel asuvate raudteerajatiste kohta, samuti olemasolevate alternatiivsete raudteeliinide ja nende rajatiste kohta, kusjuures olulised on järgmised aspektid:

- 1) liikluskorraldustingimused, sealhulgas radade vahetus ja sõit üherajalisel raudteel;
- 2) raudteeliini üldseisukorra jälgimine ja vajaliku teabe leidmise oskus asjaomastest dokumentidest;
- 3) antud rööbasteel sobiva sõiduviisi määramine;
- 4) kohaldatav raudtee liiklusjuhend ja signalisatsioonisüsteemi tähendus;
- 5) töörežiim;
- 6) turvangusüsteem ja sellega seotud eeskirjad;
- 7) jaamade nimed ning jaamade ja plokkpostide asukohta ja kauguse kindlakstegemine, et juhtimist sellele vastavalt kohandada;
- 8) ülemineku signaliseerimine erinevate töö- või energiavarustussüsteemide vahel;
- 9) kiiruspiirangud vedurijuhi poolt juhivate rongide erinevate kategooriate jaoks;
- 10) topograafilised profiilid;
- 11) erilised pidurdustingimused, näiteks järsu kallakuga liinidel;
- 12) jaamavahe hõivamise erinevad load, nagu fooride näidud, raadio teel antavad käsud ja kirjalikud load.

(4) Ohutuseeskirjade osas oskab vedurijuht:

- 1) panna rongi liikuma üksnes siis, kui kõik nõutud tingimused on täidetud, sealhulgas sõiduplaan, antud korraldus või väljasõidusignaali, vajadusel teiste signaalide kasutamine;
- 2) jälgida rööbasteel kõrval ja kabiinis asuvaid signaale, tõlgendada neid viivitamata ja eksimatult ning tegutseda ettenähtud korras;
- 3) juhtida rongi ohutult vastavalt spetsiaalsele töökorraldusele, milleks on korraldusel sõidu eriliigi rakendamine, ajutised kiiruspiirangud, sõit vastassuuna rajal, ohu korral signaalist möödumine, manöövri või pöörde tegemine ja ehitusplatsilt läbisõit;
- 4) pidada kinni sõiduplaanijärgsetest või täiendavatest peatustest ning vajadusel täita nende peatuste ajal reisijate teenindamisega seotud täiendavaid ülesandeid, eelkõige avada ja sulgeda uksi.

(5) Rongi juhtimise käigus vedurijuht:

- 1) teab kogu aeg rongi asukohta läbitaval liinil;
- 2) oskab kasutada aeglustamiseks ja peatumiseks pidureid, võttes arvesse veeremit ja selle seadmeid;
- 3) suudab kohandada rongi liikumist vastavalt sõiduplaanile ning igale energiasäästmise korraldusele, võttes arvesse veduri, rongi, liini ja keskkonna omadusi.

(6) Eriolukorras vedurijuht:

- 1) suudab tähele panna selles ulatuses, mida rongijuhtimine võimaldab, ebatavalisi raudteefrakstruktuuri ja keskkonnaga, milleks on signaalide, rööbastee, energiavarustuse, raudteeületuskohtade, rööbastee ümbruse ja muu liiklusega seotud juhtumeid;
- 2) oskab hinnata takistuse kaugust;
- 3) teavitab raudteefrakstruktuuri ettevõtjat võimalikult kiiresti täheldatud eriolukorra asukohast ja laadist, kontrollides teabest arusaamist;
- 4) raudteefrakstruktuuri arvestades, tagab vajadusel liikluse ja inimeste ohutuse või võtab sellekohaseid meetmeid.

(7) Vahejuhtumi ja õnnetusjuhtumi, samuti eraldi tulekahju ning inimesega õnnetuse korral oskab vedurijuht:

- 1) võtta meetmeid rongi kaitseks ja abi kutsumiseks;
- 2) määrata kindlaks rongi peatuskoht tulekahju korral ning vajadusel hõlbustada reisijate evakueerimist;
- 3) anda tulekahju kohta võimalikult kiiresti vajalikku teavet, kui ta ise ei suuda tulekollet kontrolli alla saada;
- 4) teavitada raudteefrakstruktuuri ettevõtjat operatiivselt vahejuhtumi või õnnetusjuhtumi asjaoludest;
- 5) hinnata, kas ja millistel tingimustel on raudteeveeremil võimalik teed jätkata.

§ 6. Vedurijuhi keeleoskus

Vedurijuhi keeleoskus peab vastama komisjoni määruse (EL) 2019/554, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/59/EÜ (ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta) VI lisa (ELT L 97, 8.4.2019, lk 1–5) toodud nõuetele.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/59/EÜ ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta (ELT L 315, 03.12.2007, lk 51–78); komisjoni direktiiv 2014/82/EL, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/59/EÜ üldiste kutsealaste teadmiste ning meditsiiniliste ja vedurijuhiloaga seotud nõuete osas (ELT L 184, 25.6.2014, lk 11–15).

Taavi Aas
Majandus- ja taristuminister

Ando Leppiman
Kantsler